

Aendauj Daxmeh

Geizgan, daxmeh daj gwnz Daujgo’ndoeck dauqma geij baez. Miz baez ndeu dwg aeu buenq daeh haeux, di gyu youz ndeu, song aen vanj caeuq gouh dawh ndeu, lij miz geij aen rekbyaek caeuq rekdih ndaw ranz ce mbouj yungh haenx. Aen banringzgvaq ndeu, daxmeh youh daj ndaw rongzgaeq laeng ranz beng ok geij gaiq benj gaeuq gwed deuz lo, daihgaiq dwg yungh daeuj bu mbonq. Daj daxboh daiq sam daeggo okbae co dieg ndaem goyw le, ndwenngoenz ndaw ranz gvaq ndaej yied daeuj yied ndei, nanz mbouj nanz daxboh couh cawx doxgaiq moq daeuj vuenh doxgaiq gaeuq ndaw ranz. Dou cijgoq gya doxgaiq moq haeuj ndaw ranz, cix coengzlaiz mbouj gvansim doxgaiq gaeuq bae gizlawz lo. Seizneix, doenghgij doxgaiq deng daxmeh dauqcungz fan okdaeuj, miz di cuengq youq laj mbonq daxmeh, miz di cuengq youq ndaw ranzcabhuq, miz di cuengq youq gwnz bam. Daxmeh lumj duzmoed buen ranz nei, dawz doenghgij doxgaiq gaeuq saek di saek di buen daengz gwnz dauj bae. Daxmeh daj dangqnaj dou gig damzdingz dwk buen doxgaiq deuz, dou boux ndeu cungj mbouj gamj guhsing. Daxmeh dawz doenghgij doxgaiq mbouj yungh deuz, dou baenzlawz gamj guhsing ne, doenghgij doxgaiq danghnaeuz mbouj dwg daxmeh rib hwnjdaeuj, ciuq beizheiq daxboh, senq soengq hawj vunzwnq lo. Daxboh naengh soh youq gwnz aen daengqeij ciengzseiz naengh haenx, mbouj guhsing, riubaeh dwk yawj daxmeh byaij haeuj byaij ok.

Seiz daxmeh ceiq doeklaeng baez ndeu dauqranz, umj bae le duz meuz ndaem gyanghaemh sibgvenq ndoj ninz youq laj gokdenz duh de haenx, lij dawz gienj demx bongzbuethuet ndeu dem, ndawde gienj miz buhvaq de. Daxmeh couh yiengh-neix lizhai ranz gag bae gwnz Daujgo’ndoeck gvaq ndwenngoenz lo. Guxyi ranznden nanz mbouj nanz soengq di siusik daxmeh daeuj hawj dou. Baezgonq raen daxmeh naengh ruzdoh okbae ganjhaw lo, cawx le geij gaen lauzfaiq. Geij ngoenz gonq daxmeh cam de ciq le sam bak maenz, cawx ndaej bak duz bitlwg, daengz henz dah seiz daxmeh gyaep bitlwg cienzbouh roengz ndaw dah bae, swhegeij cengj sazfaexndoeck daengz Daujgo’ndoeck baihaenx liux, couh “gadgadgad gadgadgad” heuh bitlwg. Guxyi lij hag gij sing geizheih daxmeh heuh bitlwg haenx

母亲的岛

□ Daus Liginz sij Moz Liujgvei hoiz

□陶丽群著 莫柳桂译

期间母亲从毛竹岛回来过几次。有一次是拿半袋大米，一些油盐，两只碗和一双筷子，还有几只家里废弃不用的菜锅和煮饭的锅。一个下午，她又从屋后的鸡棚里拽出几块旧木板扛走了，大概是铺床用的。自从父亲领着几个哥哥出去包地种药材后，家里经济条件渐渐好起来，隔三差五父亲就张罗置换家里的东西。我们只顾享受添置的新家用，从来不关心那些旧的东西到哪里去了。现在，这些东西被母亲重新翻出来，有些从她的床底下，有些在杂物房里，有些在阁楼上。这些旧东西被母亲蚂蚁搬家一样搬到毛竹岛上了。母亲从我们面前很淡定地搬走那些破烂，我们谁都不敢吭声。母亲拿走的是破烂，我们谁会吭声呢，这些东西假如不是母亲收拾起来，按照父亲的性子早就送人了。父亲端坐在他惯常坐的太师椅上，一声不吭看母亲走进走出，脸上是一副嘲讽的表情。

母亲最后一次回家时，抱走那只晚上习惯缩在她被窝脚睡觉的黑猫，和一卷鼓囊囊的竹席，那里头卷着她的衣物。母亲就这样离开家独自到毛竹岛上过日子了。邻居家玉姑久不久给我们带来母亲的一些消息。上次看见母亲坐船出去赶集了，买了几斤板油。前几天母亲和她借三百块钱，买上百只鸭崽，到江边时她把鸭崽全部赶进江里，自己撑竹筏过去后，在毛竹岛那边“滴嘎嘎，滴嘎嘎”地唤鸭崽。玉姑还给我们学了母亲唤鸭崽别扭的声音，她垂下头，说，三十年了，你妈的口音还没学好。

玉姑是说母亲还没学会一口地道的本地话。母亲十九岁时被我奶奶买来给父亲当老婆，据说是河北人。我们村里这样的女人不少，本地女人娶不起，买外地女人来当老婆。有些女人是自愿被买来的，因为家里穷得实在呆不住，有些则是被拐卖来的。我不知道母亲属于哪一种。由于我们村特殊的地理位置，不管是自愿来还是被拐卖来，几乎都老老实实在这个四面环水的村庄生儿育女，到死都没再回过一次娘家。据说以前有一个陕西女人是被拐骗来的，看夫家家境贫寒，男人也长得丑，半夜像贼一样逃出夫家，结果她忘了村庄和外界隔一条差不多五百米宽的江水，跑到江边时傻了眼，坐在渡口边一直哭到天亮，最后自己回了婆家还被狠打一顿。摆渡的光叔不允许那些买来的外地媳妇上他的船，怕惹麻烦，万一女人趁机逃走了，他的船肯定要被女人婆家一把火烧掉的，除非女人婆家特意交代过才能上他的渡船。允许出去的女人往往是来婆家已十多年，儿女一群，死心了，想走也走不了。

在我的记忆中，母亲话很少，对我们兄妹四个说不上很疼爱，大半辈子在家里生儿育女操持家务。在这点上母亲倒是比村里那些买来的媳妇好一些，不用下田地。我没见过面的奶奶据说是个厉害女人，对父亲的教诲就是，不能让女人上台面。这个台面泛指一切，包括嘴上说上话，心里做得主，口袋里有钱，尤其是对买来的女人，更是不能对她掏心掏肺。也许奶奶在教诲她儿子时，忘记自己是个女人了。母亲看起来并不怎么让父亲操心，也没逃跑的念头，她几乎很少出家门，尽管父亲早就允许她出渡赶集了。邻居的玉姑，也是个买来的外地媳妇，和母亲关系还算不错，二十多年的老邻居了。玉姑常常从她屋后的菜园子来到我们家厨房，站在门口和母亲说话。她们的本地话其实都说得不地道，话的尾音多多少少带有点她们出生地的调子。这像一个烙印，时间久了也许你会忘记了，但它其实一直不动声色的存在着。这对姐妹相称的外地媳妇通常都聊些家长里短的话，和村里其他女人没什么区别。只是有些时候我会看见她们俩突然莫名其妙沉默下来，各自脸上带着沉浸在某种冥想里的落寞表情，然后突然被一声鸡鸣或狗叫惊醒，彼此如梦初醒般慌乱相视，又立刻错开对方的目光，像是心照不宣地回避什么。她们这种情形常常令我感到莫名其妙。

(3)

hawj dou dingq, Guxyi ngaemgyaeuj roengzdaeuj, naeuz, samcib bi lo, singdiuh daxmeh mwngz vanzlij gaij mbouj gvaqdaeuj.

Guxyi dwg naeuz daxmeh vanzlij hag mbouj baenz vahbonjdeih cingqcaen. Daxmeh cibgouj bi deng buz gou cawx daeuj hawj daxboh guh yah, dingqnaeuz de dwg vunz Hozbwz. Ndaw mbanj dou cungj mehmbwk neix mbouj noix, mehmbwk bonjdeih aeu mbouj hwnj, couh bae diegrog cawx mehmbwk daeuj guh yah. Miz di mehmbwk dwg gagnyienh deng cawx daeuj, aenvih ndaw ranz hoj lai, ndwenngoenz saedcaiq gvaq mbouj roengzbae, miz di cix dwg deng gvaijgai daeuj. Gou mbouj rox daxmeh dwg cungj lawz. Aenvih mbanj dou diegyouq gig daegbied, mboujguenj dwg gagnyienh roxnaeuz dwg deng gvaijgai daeuj, gyoeng bawx neix cungj aeu lauxlaux saedsaed youq aen mbanj seiq fueng deng raemx humx neix seng lwg ciengx lwg, daengz dai cungj mbouj ndaej dauq ranzdaiq baez ndeu. Dingqnaeuz gaxgonq miz mehmbwk Sanjsih ndeu dwg deng gvaijgai daeuj, raen ranzgvn hoj lai, bouxsai maj ndaej hix gig yakyawj, gyanghwnz couh caegcaeg deuz ok ranzgvn, hoeng de cix lumz le aenmbanj caeuq baihrog gek miz diuz dah ca mbouj lai haj bak mij gvangq ndeu, buet daengz henz dah cungj huk lo, naengh youq henz sokdah itcig daej daengz ranz rongh, doeklaeng swhegeij dauq ranzgvn, lij deng dub haenq baez ndeu. Augvangh hai ruzdoh mbouj hawj gij bawx diegrog cawx daeuj haenx hwnj ruzdoh swhegeij, lau caux saeh nyuk, danghnaeuz mehmbwk swnhgei buet deuz lo, ruz de haengdingh deng ranzgvn mehmbwk bog feiz ndeu coemh liux bae, danghnaeuz miz ranzgvn daegdaengq daengq, doenghgij mehmbwk cij ndaej hwnj ruz de. Mehmbwk ndaej okbae haenx itbuen dwg vunz gaenq daeuj ranzgvn cibgeij bi, miz gyoengq lwg ndeu lo, gyoengqde gaenq simdai lo, siengi deuz hix deuz mbouj ndaej lo.

Youq ndaw ndaejgeiq duh gou, daxmeh gig noix gangjvah, doiq dou seiq lwnyez hix suenq mbouj baenz gig gyaez, buenq lai ciuhvunz cungj youq ndaw ranz seng lwg ciengx lwg guh hongranz. Daxmeh vanzlij beij gij bawx ndaw mbanj cawx daeuj haenx gvaq ndaej lai ndei di, de mbouj yungh guh hong reihnaz. Daxbuz gou mbouj raen gvaq haenx, dingqnaeuz dwg mehmbwk ak ndeu, son-gyauq daxboh gou mbouj ndaej hawj mehmbwk miz bonjsaeh, dawz ndaej ok fwngz. Hix couh dwg bouxsai aeu gangj baenz vah, guh ndaej cawj, ndawdaeh aeu miz cienz, daegbied dwg doiq yah cawx daeuj, engq dwg mbouj ndaej doiq de ndei daiq lai. Seiz daxbuz son’gyauq daeglwg swhegeij, lauheiq lumz le swhegeij hix dwg mehmbwk dem. Daxmeh yawj hwnjbae mbouj daiq hawj daxboh causim, hix mbouj siengi gvaq aeu deuz okbae, de gig noix ok dou, caenhguenj daxboh senq hawj de okbae ganjhaw lo. Guxyi ranznden, hix dwg bawx daj diegrog cawx daeuj, caeuq daxmeh gvanhaeh lij suenq mbouj loek, guh le geijeib bi ranznden lo. Guxyi ciengzseiz daj suenbyaek laeng ranz byaij daengz ranzdajcawj gou, ndwn youq bakdou caeuq daxmeh gangjvah. Vahbonjdeih song vunz gizsaed gangj ndaej cungj mbouj ndei, singdiuh gyoengqde lailai noixnoix cungj lij daiq miz di singdiuh diegseng gyoengqde. Neix couh lumj aen logyaenq ndeu, seizgan gvaq ndaej baenz nanz, lauheiq mwngz laihnaeuz swhegeij lumz lo, hoeng gizsaed de itcig mbouj guhsing dwk louzyouq ndaw ndang mwngz. Song vunz heuh doiqfueng guh cejnuengx, itbuen dwg gangj di saeh ndaw ranz, caeuq gizyawz mehmbwk ndaw mbanj ityiengh. Cij dwg mizseiz gou raen song vunz sawqmwh geizheih dwk caem roengzdaeuj, saeknaj gak boux gig fwz, mbouj rox siengi gijmaz, doeklaeng youh sawqmwh deng sing gaeq haen ndeu roxnaeuz sing ma raeuq ndeu haep singj, vuengmuengz dwk yawj doiqfueng baez ndeu, youh sikhaek yawj gvaq henz bae, lumjnaeuz yaek ndojdeuz gijmaz doxgaiq song vunz cungj rox nei. Neix ciengzseiz hawj gou roxnyinh geizheih.

(3)